

LANDBRUKSDEPARTEMENTET
Att: Rolf Ivar Gran
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Landbruksdepartementet	
Hovedorganisasjon	
Saksnr.: 2003 / 00670 - 43	
Mottatt: 28 APR 2003	
Saksbehandler: AMH/RIG	Arkiv: 008
Oppr:	Avskr.:

Deres ref: 03/670 AMH/RIG

Oslo, 25. april 2003
Vår ref: Sissel Monsvold / DOK-2003-01398

HØRING OM FORENKLET MODELL FOR FINANSIERING AV MATFORVALTNINGEN

Generelt

HSH deler synet på målsettingene med finansieringsmodellen, men savner et punkt om forusigbarhet for næringslivet.

Hovedinnvendingen mot den foreslåtte finansieringsmodellen er at den ikke gir tilsynet og tilsynsobjektene incentiver til å gjøre de "riktige tingene". Det burde vært en klarere sammenheng mellom finansieringsmodellen som virkemiddel og de målene myndighetene ønsker å nå. Vi mener også det ville vært en styrke ved finansieringsmodellen dersom den i sterkere grad enn det vi kan se det er lagt opp til, gjør det lønnsomt for tilsynsobjektene å utføre aktiviteter som bidrar til lovrealisering. Hvis bedrifter/bransjer bygger opp kontrollrutiner som reduserer tilsynsbehovet så bør det kunne gi lavere avgifter/gebyrer. Vi synes næringslivet bør ha anledning til å påvirke kostnadene gjennom å gjøre det myndighetene faktisk ønsker at de skal gjøre.

Vi synes også det er et stort problem med modellen sett fra næringslivet side, at det vil være et misforhold mellom den ressursinnsats som rettes inn mot enkelte brukere eller bransjer i produksjonskjeden og de kostnader disse aktørene påføres i gebyr/avgifter. Dette gjelder særlig den foreslåtte kontrollavgiften som grossister/importører må betale. Det er svært viktig for næringslivets forståelse for finansieringsmodellen at man legger opp til best mulig samsvar mellom hva tilsynsobjektene påfører tilsynet av kostnader og hva tilsynsobjektene bidrar med av finansiering.

Kommentarer til prinsippene for matforvaltningen og vurdering av oppgavene i matforvaltningen i forhold til gebyr og avgiftsfinansiering (kap. 6 og 7).

Prinsipielt sett mener HSH at lovforvaltning er en offentlig oppgave som bør finansieres over statsbudsjettet. Vi vil her også vise til Forbrukerrådets synspunkter om at tilsynet bør finansieres over statsbudsjettet fordi man på den måte kan sikre at tilsynet har tilstrekkelig avstand fra kontrollobjektet.

Når det gjelder oppgaver i matforvaltningen som oppstår som følge av konkrete behov hos enkeltbrukere, dvs brukerinitierte oppgaver, mener vi det kan være fornuftig å basere seg på prinsippet om "bruker-betaler". Når "bruker-betaler" prinsippet anvendes må det være tydelig at det er betaling for en tjeneste som klart retter seg mot/etterspørres av bestemte brukere.

Ut fra dette synes HSH at det i høringsnotatet er lagt opp til at en alt for stor andel av matforvaltningens virksomhet skal kunne brukerfinansieres. Vi mener det legges opp til å bruke gebyrer/avgifter for å finansiere aktiviteter som har andre målsetninger enn tilsyn overfor tilsynsobjektene. Departementene har strukket tilsynsdefinisjonen alt for vidt når en mener at 90% kan brukerfinansieres. Vi har problemer med å forstå at brukerne (tilsynsobjektene) skal finansiere mer enn den virksomheten som knytter seg til utferdigelse av attester, erklæringer mv, tilsyn og herunder rådgiving. Punktene som departementene sier delvis kan brukerfinansieres, er vi ikke enig i. Vi er også skeptisk til om brukerne bør betale for at myndighetene gjennom kartleggings-/overvåkningsarbeid skaffer seg nødvendig kunnskap og grunnlag for å drive tilsynsvirksomheten.

Kommentarer til hovedinnretning for en forenklet finansieringsmodell (kap. 8) og økonomiske og administrative konsekvenser (kap. 10)

HSH registrer at kontrollavgiften delvis vil komme til erstatning for næringsmiddelavgiften som avvikles.

Vi er svært skeptisk at denne avgiften i sin helhet skal legges på grossister/importører. Det er svært uheldig at disse aktørene må betale en avgift som skal dekke kostnadene mattilsynet har med å kontrollere tidligere ledd i matproduksjonskjeden. Vi ser at reduksjon av antall avgifter totalt sett innebærer en forenkling som i seg selv er bra. Men, vi synes samtidig det er svært uheldig at man for å oppnå denne forenklingen ikke tar hensyn til at det må være samsvar mellom hva man betaler inn og de kostnadene man påfører tilsynet. Med denne modellen blir grossister og importører stående som en ren finansieringskilde, som ikke har mulighet til å påvirke avgiftsbelastningen gjennom egen adferd. De er i stedet prisgitt de andre leddene i matproduksjonskjeden. Dette er en svært uheldig side ved den foreslåtte finansieringsmodellen. Dette viser hvor urimelig avgiftsfinansiering kan slå ut, og understreker hvor mye bedre en ordning med finansiering over statsbudsjettet vil være.

For grossistene og importørene vil den nye finansieringsmodellen slik vi leser høringsnotatet, medføre at avgiftsbelastningen øker fra ca. 280 til 330 millioner kroner. Det vises i notatet til at dette innebærer ca. 1/2 prosentpoengs økning i dagens næringsmiddelavgift. Det sies videre at dette vurderes ikke å ha vesentlig betydning for næringslivet generelt. Sistnevnte tar vi sterk avstand fra. For grossister/importører innebærer dette en avgiftsøkning på ca. 18 prosent, og for enkelte kan avgiftsøkningen bli enda høyere. Det må sies å være en vesentlig avgiftsøkning. Når avgiften heller ikke er relatert til kostnader som disse aktørene påfører mattilsynet, blir dette helt urimelig.

Vennlig hilsen

**HANDELS- OG SERVICENÆRINGENS
HOVEDORGANISASJON**

Thomas Angell
Direktør

Sissel Monsvold
Seksjonsleder